

Dr. Branko Reisp (17. 7. 1928 – 9. 1. 2009)

Anja Dular
Nataša Stergar

Biografija
UDK 929Reisp B.

Ključne besede: bibliotekarji, Branko Reisp, biografije

Biography
UDC 929Reisp B.

Keywords: librarians, Branko Reisp, biographies

Branko Reisp je leta 1959 diplomiral iz zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Nato se je zaposlil v knjižnici Narodnega muzeja Slovenije in ji ostal zvest do upokojitve leta 1998. Leta 1964 je postal tudi vodja tega pomembnega oddelka v osrednji muzejski hiši. Na tej funkciji je vztrajal polnih trideset let. Branko Reisp je bil ves čas vpet med dve strokovni področji – zgodovino in bibliotekarstvo – skupni predmet raziskav pa je seveda knjiga in kje bi lahko našel večji izziv za svoje delo kot v stari častitljivi muzejski biblioteki. Na drugih mestih je bilo nedavno predstavljeno Reispovo delo in njegove zasluge za zgodovinopisje, večinoma so bili to teksti, ki so ga slavili ob njegovi osemdesetletnici, ki pa ji je prehitro sledilo tudi zadnje slovo. Tako želimo tu osvetliti predvsem njegov doprinos k knjižničarski stroki.

Za Reispovo poklicno pot je bila prelomna že revizija knjižničnega gradiva, ki so jo opravili v šestdesetih letih. Takrat je bil pregledan ves stari fond biblioteke, ob tem je spoznaval redkosti in dragocenosti in začel z njimi seznanjati širšo strokovno javnost (npr. *Mayrjev Catalogus librorum, prvi v Ljubljani tiskani knjižni katalog, spet v evidenci*; Kronika 10, 1962, 59–61; *Mandelčevi ljubljanski tiski v Knjižnici Narodnega muzeja v Ljubljani*, Kronika 11, 1963, 51–56; *Doslej neznan knjižgotrški prospekt o izidu Vodnikovih Pesmi za pokušino*, Kronika 13, 1965, 78–83). Kmalu so sledile tudi prve faksimilirane izdaje, ki so nastale na podlagi unikatov iz muzejske knjižnice – npr. pesmi Andreja Šusterja Drabosnjaka, Poročilo o sončnem mrku, Prešernove Poezije in seveda bogat opus Janeza Vajkarda Valvasorja, ki mu je posvetil zadnja desetletja raziskovanj.

V času, ko je dr. Reisp prišel med knjižničarje, še ni bilo formalnega izobraževanja na univerzitetni ravni, tako je moral opraviti bibliotekarski strokovni izpit (1962), kasneje pa je aktivno sodeloval pri vzgoji novih knjižničarjev – predaval je o zgodovini knjige in knjižnic na tečajih za pripravo na strokovne izpite v NUK-u (1975–1992), bil je član izpitne in komisije za priznavanje kvalifikacij iz bibliotekarske stroke. Na novo ustanovljenem Oddelku za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti je pet let – od študijskega leta 1992/93 do 1996/97 predaval predmet *Razvoj tiska in knjige*. Prav tako je bil zunanji sodelavec – izredni in nato redni profesor na Oddelku za zgodovino, kjer je predaval v študijskih letih 1983/84 do 1988/89.

Strokovnim kolegom so bili namenjeni članki v reviji *Knjižnica*, od leta 1967 do 1971 je bil tudi član njenega uredniškega odbora. Pisal je letna poročila o knjižnih razstavah v študijskih knjižnicah (za leta 1965–1970), o razstavi, ki jo je organiziral v Trubarjevem antikvariatu – *Sprehod med starimi vezavami* (Knjižnica 11, 1967, 123–125), sestavil je *Pregled zgodovinopisja o knjižnicah na Slovenskem* (Knjižnica 18, 1974, 161–173). Napisal je več razprav o tiskarjih in tiskarstvu na Slovenskem, ki so bile objavljene v *Kroniki: časopisu za slovensko krajevno zgodovino* in drugih monografskih publikacijah, končno pa moramo omeniti tudi številna gesla v *Enciklopediji Slovenije* o tej tematiki.

Dr. Branka Reisp so v enem izmed intervjujev označili kot »zgodovinarja, ki ga je začaral Valvasor«, in res je zavzeto preučeval tega velikega moža iz naše preteklosti. Leta 1981 je o njem napisal disertacijo in si s tem pridobil akademski naslov doktorja zgodovinskih znanosti. Kasneje je teza izšla tudi kot prvo znanstveno delo o Valvasorju v slovenščini. Nadalje je sodeloval pri ponatisih, razstavah in na simpozijih, ki so se dotikali tega velikega Kranjca.

Ob upokojitvi je imel dr. Branko Reisp že 70 let, vendar zanj to ni pomenilo konec aktivnega raziskovalnega in publicističnega delovanja. V zadnjih desetih letih je pripravil kar tri monografske publikacije – *Gradovi dežele Kranjske* (Slovenska matica 1998), *Redki stari tiski* (Slovenska matica 2001) in *Zgodbe in podobe iz naše preteklosti* (Slovenska matica 2008), kjer je deloma revidiral in dopolnil svoje starejše objave. Reispova bibliografija je izšla ob njegovi sedemdesetletnici (Nataša Stergar, *Bibliografija prof. dr. Branka Reisp, Zgodovinski časopis* 52, 1998, 411–420), tako je na tem mestu le dopolnjena z novejšimi deli.

Dr. Branko Reisp je kot bibliotekar, zgodovinar in muzealec dosegel najvišje strokovne in znanstvene nazive. Leta 1974 je postal bibliotekarski svetovalec, 1990 redni profesor za starejšo zgodovino in leta 1996 muzejski svetnik. Stanovski kolegi pa so ga nagradili z najvišjimi priznanji za delo na bibliotekarskem in muzejskem področju (leta 1985 je prejel Čopovo in leta 1989 Valvasorjevo nagrado).

Bibliografija prof. dr. Branka Reispa 1999–2008

1. Valvasorjeva skicna knjiga za topografijo Kranjske 1678–1679. – V: Topografija Kranjske : 1678–79. Ljubljana : Valvasorjev odbor pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, 2001, str. 1–17.
2. Jožef Blaznik, najpomembnejši slovenski tiskar. – V: Slovenska kronika XIX. stoletja. Ljubljana : Nova revija 2001–2003. Str. 173.
3. Na poseben način odtisnjeni Valvasorjevi topografiji Kranjska in Koroška. – V: Melikov zbornik. Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001. Str. 323–327.
4. Redki stari tiski. – Ljubljana : Slovenska matica, 2001. 223 str.
5. Intervju: Zgodovinar, ki ga je začaral Valvasor : dr. Branko Reisp – zgodovinar in bibliotekar. (Zapisal Ladislav Lesar). – Nedeljski dnevnik 5. 10. 2003.
6. O Janezu Vajkardu Valvasorju in njegovi Topografiji Kranjske. – V: Topographia ducatus Carnioliae modernae 1679 : 12 izbranih podob. Ljubljana : Darila Rokus, 2004. (Soavtorji Beti Jazbec, Janez Bogataj in Ivan Stopar) ; (Izšlo tudi v angl., nem., ital. in rušč.)
7. Uradnik in slikar Janez Scherrer. – V: Med srednjo Evropo in Sredozemljem : Vojetov zbornik. Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZ, 2006. Str. 607–612.
8. Novejša spoznanja o Valvasorju. – V: Glasnik Slovenske matice 29/31, št.1–3, str. 10–19.
9. Zgodbe in podobe iz naše preteklost. Ljubljana : Slovenska matica, 2008. 198 str.
10. Potek evidentiranja korespondence Janeza Vajkarda Valvasorja z Royal Society v Londonu. – V: Glasnik Slovenske matice 32, 2008, str. 135–141.

Dr. Anja Dular, bibliotekarski svetnik, je vodja knjižnice Narodnega muzeja Slovenije.

Naslov: Prešernova 20, 1000 Ljubljana

Naslov elektronske pošte: anja.dular@nms.si

Nataša Stergar je upokojena bibliotekarska svetovalka.

Naslov: Majde Vrhovnikove 30, 1000 Ljubljana

Naslov elektronske pošte: natasa.stergar@guest.arnes.si